

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egy évre ————— 3 frt — kr.
Félévre ————— 1 frt 50 kr.
Negyedévre ————— frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők. (Deák-tér 29. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

Pünkösöd ünnepe.

Közeledik a kereszténységnek egy magasztos ünnepe, mely méltán sorakozik a husvét és karácsony mellé. Piros pünkösöd napja a végtelen isteni kegyelemnek kutforrasa lett. Krisztus születése örömet hozott az emberiségnek, feltámadása a kereszt győzelmét hirdeti, a vigasztaló Szentlélek reményt és bizalmat öntött a szivekbe, s megerősítette az elmét, hogy az Üdvözítő tanításához rendületlenül ragaszkodják, a hit világánál ismerje meg azokat az igazságokat, melyeket önjerejére hagyatva felfogni nem képes.

E századvég romboló szelleme hadjáratot indított a Szentlélek munkája ellen, ma a megtévedt fők a mindentudás dicsőségére törekszenek, s mihez korlátoltságuk felemelkedni nem tud, azt hajlandók elutasítani maguktól, annak igazságát kétségbevonni törekszenek. Nem újítás ez, bárgyúság, nagyvási hóbert létezett minden időben, ha most hatványozott mértékben harapózott el, az mindenestre sajnálatra méltó jelenség, de mitsem változtat az örök igazságokon, melyek annál nagyobb fenségben fognak ragyogni, ha a gyarló elme kutatásaiban zátonyra jutott, s kénytelen beismerni semmisségét, meghódolni egy hatalmasabb lény eszméje előtt.

Nekünk nincs okunk a Szentlélek erejét féltetni, emberi ellenállás nem dacolhat azzal. Azon erő, mely a félénk

halászokat világhódító apostolokká tette, mely a tanulatlan embereket a világ bölcsességét megszegyencitő tudósokká alakította át, mely alapköve lett minden idők boldogulása és művelődésének, meg fogja tenni átalakító hatását a jelen nemzedékre is, melynek tévedései, bűnei a kereszt hitének nagyobb diadalára fordíthatnak egykoron.

Mindenesetre nagy erkölcsi sülyedés elfordulni, sőt gyakran sárral megdobálni azt a hitet, melynek a tudományok, a művészetek, a társadalmi művelődés összes vívmányait köszönheti ez a nemzedék. A kereszténység átalakító hatását kétségbevonni nem lehet. Nézzük csak azokat a szerencsétlen népeket, kikhez még nem hatott el a hit világa, élnek mint oktalan állatok elhagyatottan Ázsia és Afrika vad reingetegeiben és sivatag pusztáin. Semmi érzékük a civilizáció iránt, semmi fogalmuk az ember magasabb rendeltetéséről, mely őt a föld többi lényeitől megkülönbözteti, s kezébe adja e föld kerekességén a vezérszerepet.

Nem lehet kicsinyelni azt a munkát, melyet a kereszténység évszázadokon keresztül a társadalomban végezett, azt a hatást, melyet a népek jellemére oly jótékony irányban gyakorolt. Hogy ne menjünk messze, nézzünk szét magunk körül a mai időben. Hol találkozunk az erkölcsi pusztulás jelenségeivel? Hol van napirenden a csalás, gyilkosság, sikkasztás, gazdálkodás a más vagyónban?.. Nemde ott, ahol az istentelen-

ség jó melegágyra talált, Aki hiszen az Istenben és fél az ő kezétől, az elvetemült nem lehet. Oly fékező erőt gyakorol a keresztény erkölcsstan a jellemre, hogy józan észszel az általa emelt korlátokat nemhogy lerombolni, de szorosabbra fűzni kellene. Nem teszünk itt kivételt ur és szegény, művelt és pór küzött, sőt inkább azt lehet mondani, hogy a modern műveltség és a lélek nemessége fordított arányosságban állanak. Sokkal több becsületet rejt akárhányszor a daróc suba mint a finom francia kelmék. A legszemenszedettebb gonoszságok, a legraffinirtabb csalások a társadalomnak gyakran éppen ebből a rétegből kerülnek ki.

Nagy tévedése, mondjuk bűne a mai kormányzatnak, hogy segédkezet nyújt a keresztény erkölcsstan kijátszására, önmaga alatt sülyeszi le a talajt, mert amely nép nem féli Istenét, a történelem tanúsága szerint vérfürdőben szereti lemosni a lelkiismeretere rátapadt szennyet.

Nem csekély részt követel magának a rombolás munkájából a rossz irányú sajtó, mely gyakran nevetség tárgyává törakszik tenni a legszentebb dolgokat, melyek iránt éppen tiszteletet kellene kelteni a nép szívében. Midőn oktalanságában alá akarja ásni azon férfiak tekintélyét, kik egyedül hivatottak és egyedül képesek a társadalom betegségeit meggyógyítani.

Ma a pártérdek a legfőbb cél, en-

TÁRCZA

Az én Maris néném.

Temetésről jövök. Azt nem mondhatom, hogy szomorú volt, (bár minden végtisztesség annak nevezhető,) mert hiszen a kis udvaron kitett egyszerű fakoporsó mellett nem zokogtak árvák, nem tördelték kezeiket gyászbororult nők. A ki abban nyugodott, szép kort ért el, érett gyümölcsként hullott le fájáról, nem volt senkije széles e nagy világon, aki érette sir-dogaljon.

Csak én, kedves kis feleségem és egy néhány öreg asszony kísértük csöndes nyugvó helyére a jó Maris nénit. Csak a mi szempilánkon rezgett egy-egy könnyecsepp; minket sem kötött pedig hozzá vérvötelék, csak egy nagy emlék, mely családi életünk egén napként ragyog, csak a hála legszentebb érzelve egy szegény, igénytelen pórnőhöz.

Hadd mondjam el ezt a kis történetet, hadd szenteljem e pár sort a jó Maris néni emlékének!

Kis fiu voltam, mikor szegény özvegy anyám a tőlünk elég messze fekvő városba vitt tanulni. Jártunk-keltünk az utcákon, kerestünk szállást, kosztot, már t. i. olyat, amelyet egy szegény özvegy-asszonynak megbirnia lehet. Az egyik drága volt, a másik körülményei miatt anyámnak nem tetszett, míg végre a város legkülsőbb utcáján, a Maris néni lakására akad-tunk. Kicsiny ház volt, éppen egy magányos özvegynek való, de tiszta, mint egy kis paradicsom. Anyámnak nagyon megtetszett. Hát hogy is ne? Mintha csak a maga szerény hajlékát találta volna fel benne, mintha csak egy ilyen beszédes, jó lelket keresett volna számomra anya helyett, mint a milyen Maris néni vala.

Az egyezés könnyen megtörtént. A bucsuzás pillanata is csakhamar elérkezett, anyám forrón megcsókolt, megölelt... aztán ott hagyott a jó Maris néninél...

Mikor pedig az est megérkezett és én a szoba egyik szegletében meghuzódtam, akkor kezdtem vala érezni a honvágy borzasztó fájalmát; akkor tört ki belőlem a válás egész keserősége. Zokogtam, hogy a pogány is megszánt volna.

— No hiszen, te szép deák vagy — mondotta Maris néni. Az volna még szép. Ilyen nagy fiu és mégis cziczilni vágyik haza.

— Ne félj fiacskám, lelkem gyermekem, — folytatá tovább — jó dolgod lesz itt s elébem tett két gyönyörű körtét, hogy festeni se lehetett volna szebbet.

Én aztán természetesen beleszoktam az új állapotba. Otthon éreztem magam s Maris néni iránt oly szeretettel, oly bizalommal voltam, mint otthon édes anyám iránt. De ő is szeretett ám. Mikor jó bizonyítványomat karácsonyra haza hoztam, aztán felolvastam neki, mélységes nagy szeméi csak úgy ragyogtak.

— Ember vagy fiám — mondá — te belőled még püspök is lehet. De akkor aztán bekötöttem az én csattos imádságos könyvemet.

— Ujat veszek Maris néni — feleltem nagy hetykén: és láttam, hogy e szavak hallatára arca lángban ég.

A második esztendőre magamban jöttem vissza a tanulás helyére. Anyám meghalt, én árva lettem. Kis házikónkat eldobolták, engem meg a nagy világnak engedtek. Gondoltam, mesterségre megyek. De volt bennem valami erős vágy, inely nem engedett nyugodni, mely tépte

nek kedvéért fel kell áldozni tisztességet, becsületet, logikát, keresztül kell gázolni azokon, kik nem egy politikai elvet valának, kik nem egy klikk érdekéért küzdenek, hanem úgy a haza, mint az emberiség boldogságát tartják szem előtt. De vigyázzanak. Nagyon merész vállalkozás az ilyen. Ha eltávolítottuk a vizár elől a gátakat, magával sodor az mindent, mi utjában van.

Pünkösdi ünnepe az isteni kegyelem napja. Úljuk meg keresztényhez méltó áhitattal, hogy a Szentlélek ereje világsítsa fel azokat az eltévedt elméket, melyek e századvégi modern felvilágosultság sötétében imbolyognak.

Győzőn az igazság.

Letűntek a régi jó idők. Elmult az a kor, midőn az érdem elfoglalta méltó helyét a társadalomban, midőn *elvék* érvényesültek, s a jogot nem tiporták sárba durva erőszakkal az emberek. Tisztelettel környezték akkor a mások igazát, a lelkiismeret szavát nem merészkedett arczulni a hitvány önérdék.

Méltán csudálattal állhat meg az utókor korcs ivadéka azon nagy idők nagy emberei előtt, kik legnagyobb dicsőségnek tartották, hogy keblökben nemes lélek lakott, hogy hozzáférhetetlennek volt elismerve a magyar becsület. Nem kellett akkor a tömörülésben, a vállvetett munkában erőt keresni, ki-ki megnyerte saját igazát, eo ipso mert igaza volt.

Mi másképen áll most a világ. Kaján szemek vetnek tekintetet erkölcsi és anyagi javaink felé, lesve az alkalmas pillanatot, mely rablójáratuknak leginkább kedvez. Nincs becsület, nincs tisztesség, nincs lelkiismeret, — a kapzsiság, az erőszak üli orgiái széles e hazában. Kezdve a kormányokon, melyek nem pirulnak szentségtelen kezekkel vásárra hurcolni a három milliós szabadelvű választásoknál azt a éltett kincset, melynek elvesztését sem arany, sem ezüst nem képes többé megreparálni, úgy egyesek, mint testületek törekvéseiből a jogtalanság kinyomatai csillamlanak elő.

Ma védekezni kell, védekezni teljes erővel, mert a gyengébbet menthetetlenül elsodorja az ár. A védelemnek pedig leghathatósabb eszköze

a vállvetett munka, az összetartás, mely csudákat művel, s visszavonulásra kényszeríti az erőszakosságában telhetetlen ellenfelet.

A katolikusok különösen egy idő óta ki-méletlen támadásoknak vannak kitéve, mióta felszínre került az az áramlat, mely a vallástalansággal a becstelenséget is meghonosította. Nincs semmi szent, melyet érintetlenül hagyna e léha korszak pusztító lehellete. És mert az egyesített erő hiányzott, tetszés szerint gázolhattak keresztül jogainkon, követhették el a legdurvább sérelmeket.

De épen ez a körülmény ébresztette öntudatra hazánk lelkes katolikus férfait, ez érlelte meg azt az elhatározást, hogy egyesületeket, kath. köröket kell alapítani, melyek a hitélet, a keresztény érület ápolása mellett erős kath. közvéleményt teremtsenek, mely aztán teljes erővel lesz képes visszautasítani azt e merényletet, melynek annyi magasztos eszme, oly sok szép törekvés esett áldozatul.

Alig néhány éve még, hogy eszmélkedni kezdett a katolikus öntudat, s ime csaknem 400 kath. körrel és egyetlemmel dicsekedhetünk, máris ennyit bírt életre kelteni az uttörő bajnokok lángoló buzgalma. S ami magában véve megfizethetetlen, átestünk a kezdet nehézségein. Ha ily szép siker koronázta eddig a fáradságokat, remény van reá, hogy a jövő hatványozott mértékben hozza meg a kívánt eredményt.

Itt azonban megállapodni nem szabad. Az egyesületek is elszigetelten állanak, ha nincs egy hatalmas mozgató erő, mely közös vérforgást hozzon ereikbe, s szoros kapocsként tartsa össze az egy célra törekvő testvér társulatokat. E szükségén van hivatva segíteni azon országos szövetség, melynek eszméjét a kath. kongresszus felvette, mely azonban mindez ideig csak pusztá kívánság maradt.

Üdvözöljük a budapesti kath. kört, mely most kezébe vette az elejtett zászlót, s az országos szövetség létesítésére megtette a kívánt lépéseket. Óhajandó volna, hogy az a felhívás, melyet a napokban bocsátott szét az ország összes egyesületeihez, visszhangra találjon, s egyetlen egy egyesület se maradjon képviselő nélkül azon az értekezleten, mely Budapesten augusztus utolsó napjaiban a megkezdett munka betetőzését lesz hivatva ugyszólván végrehajtani.

Fel tehát a munkára, meg kell teremteni a szoros kapcsolatot, meg kell szerezni azon erőt, mely lassankint átalakítandja azt a hitvány képet, melyet manapság a magyar nép életében szemlélünk. Mert ha visszatér a szivekbe a valóság, visszatér vele a becsület is, s joga lesz a magyarnak ismét büszkének lenni nevére, erényére, mely a nagynevű ősök keblét feldobogtatá, melyért egykor szivesen áldozott vért és életet, száz halálba ment inkább, de azt magától elrabolni nem hagyta. Ha ismét megéri majd ezt az időt szegény nemzetünk, fennen fog lobogni, nem lesz sárral fertőzve az a zászló, melyre a jog, az igazság egykor arany betűkkel voltak bevésvé.

Lassu a közlekedés.

Gyorsabb kiszolgálást kérünk a nagyközönség érdekében. Főltötte lassu a pénzvám kezelése nálunk a Szamos folyó közforgalmu összekötő hidján, ez pedig természetesen nagy hátránya a jó közlekedésnek, de egyszersmind a forgalomnak is.

Hogy a közlekedés jó, csak úgy mondhatni, ha megvannak annak a feltételei; nevezetesen jó a közlekedés: ha biztos, olcsó, könnyű s végül, ha gyors. A közlekedés jó-sága előmozdítja a forgalmat, élénkebb a kereskedelem s az ipar föllendülését segíti elő.

Szamos folyónk közhasználatban levő hidján sokan azt hiszik, hogy a jó közlekedés szükséges feltételei mind megvannak.

Részben osztozom magam is e föltételes állításban, vagyis én is e feltételhez állítva tartom a közlekedést jónak: jó volna, ha gyors is volna.

Erős, mély talajra fektetett oszlopokon nyugvó vashidon történik a közlekedés Szamos folyónkon keresztül, egy jó időre bizhatunk tartósságában, hogy nyugodtan járhatunk, kelhetünk át rajta, bátran hajthatnak azon gabonával, vagy másnemű eleséggel rakodott fuvarosaink.

Olcsó is, ez mind igaz, sőt szép is; mi gyalog járók nem fizetünk használataért még 2 fillért sem, ezt szinte követeljük; az azt igénybe vevő kocsisaink és fuvarosainktól szedett hidpénz összege átlag nem sok, ép megfelelő arra, hogy olcsónak mondhassuk.

lágon, mint ő, midőn megtudta, hogy most már csakugyan ember lett belőlem.

— No Maris néni — szóltam neki — de most már hozzám költözik ám.

— Már prókátor ur — felelé vissza — én csak kis kunyhóban akarom behunyni szememet . . .

— Csak talán nem fog engem urazni — szakítam félbe beszédét — Jancsi vagyok én kedves jó öreg mamám ma is és én megkövetem, hogy így hívjon.

— Nem tehetem. Az én szám nem fordul arra a szóra, mihelyt urat látok, ha mindjárt meghalok is!

Az öreg jó mámit rávettem aztán, hogy naponkint kora reggel elhozza az én kis tejet, kitakarította szobámat, megfoldozgatta fehérneműimet . . . néha-néha sikerült is ezért egy pár forintot erőszakkal markába csusztatni.

Igy éltünk mi teljes két esztendeig, mikor egy reggel az én jó öreg nanóm ekképen szól hozzám:

— Hajja prókátor uram — oda kellene már nézni, hogy egy derék asszony jöjjön a házhoz. Reánéztem. Aztán elnevettem magam.

szivemet, vitt akartanul az — iskolába. Battyumat hátamra vettem s gyalog indultam el a városba. Egyszer csak a Maris néni házában találtam magamat. Maris néni nagy örömmel fogadott.

— Csak hogy megjöttél, olyan szomorú volt nekem ez az élet — mondá — karjaiba vett és megcsókolt.

— Én meg sirni kezdtem.

— No itt van ni — pattogott — már megint a cicziére gondol.

— Árva vagyok én már Maris néni, rebegem, jó édes anyám a sirban pihen.

— Anyád, a te anyád! kiáltott nagyot, aztán sirtunk mindketten sokáig, nagyon sokáig. Csak mikor a zokogástól elesenededett, akkor szólaltam meg félénken:

— Nincs már a ki érettem fizessen.

— Sose busulj azon édesem — vigasztalt — majd megfizet a jó Isten.

— De hát, Maris néni is szegény,

— Semmi, de hát itt maradsz nálam, aztán megvan.

— És én ott is maradtam, egész addig, míg az érettségit le nem tettem. Tanítottam a gazdagok, de nálamnál sokkal gyengébb tehetségű gyermekeit. Egy pár forintot hoztam a

házhoz. Maris néni vett belőle nekem ruhát és sokszor megtörtént, hogy én késő este tanulgattam, ő meg fódózgatta ruháimat éppen úgy, mint az anya szokta gyermekének. Maris néni annak is tartott, én meg anyámnak tekintém. Mikor elvégeztem a tanulói pályát és az egyetemre mentem: úgy engedett ki abból a fészekből, mint becsületes, szűz tiszta ifjut.

— Csak vigyázz magadra, szeresdd a jó Istent, imádkozzál és boldogulni fogsz — mondá es megáldott.

Hosszu tiz évig tartott pályám küzdelme! Hja! Szegény fiu valék, nappal kenyeremet kerestem, éjjel pedig tanultam. Végre is megsegített az Isten, kibem mindenkor biztam; ügyvéd lettem s irodát nyitottam abban a városban, hol tanulói pályámat megkezdtem.

Maris néni nagyon megváltozott. Haja ezüst színű lett, homlokán az idő mély barázdákat szántott, alakja kissé meggörnyedt. De kedélye épségben maradt. Nyelve pergett, szemében a régi lelkesedés lángja lobogott, keze dolgozott, esze gondolkozott.

Nem volt boldogabb asszony széles e vi-

De könnyű is a közlekedés, mert hisz szembejövők két hatalmas társzeker elmeget egymás mellett úgy, hogy ép össze nem akad.

Azonban végezhetünk e ily gyorsan az utolsó feltétellel? Nem! Erre czélozva felhivom az érdekeltek figyelmét, hogy összekötő hidunkon némely időben a közlekedés nem perfect.

Igen, általában jónak ítéltető, de nem egészen, már pedig, ha csak részben kielégítő, már nem perfect, azzá tehető egy kis jó akaratú correcturával, minden nagyobb nehézség nélkül.

Mihelyt a forgalom nagyobbodik városunkban, különösen szokott az előfordulni a szerdai és nagy vásárok alkalmával, azonnal mutatkozik a hiba, tessék megfigyelni! min okvetlen segíteni kell.

Városunk mint tudjuk úgy cultura, mint ipar és kereskedelem tekintetében gócz pontja megyénknek, számos kisebb nagyobb agglomerációk, falvak közzé ékelten áll, mely falvak lakói nagy számmal látogatják városunkat minden vásár alkalmával, hogy itt áruikat pénzzé tehessek, másrészt, hogy egyet mást a szükséges dolgokat bevásárolják.

Igy tehát a fentebbi napok alkalmával nagyobb a forgalom városunkban úgy az összekötő hidon is, mint másegyébkor.

Valóságos botrányos jelenetek játszódnak le e napok alkalmával; a hidon látni mint történik egyszerre 30—40 szekér is, 10—12 percig, olykor egy negyed óráig is kénytelenek egymásra várni a fuvarok, még akkor is nagy nehezen jutnak bárczához a hidvám kezelésének lassúsága következtében.

A környékbelieknek általános panasza városunk előljáróságának e figyelmetlensége folytán.

Igy hangzanak el, már évek hosszú sora óta emiatt a panaszok, így ismétlődnek a látható botrányos jelenetek; város atyáink mindenre kiterjedő éber figyelme még sem tudta e szomorú állapotot megszüvelni.

Nem kell itt a költségbe veréstől félni, itt csak észszel kell a bajon segíteni. Köveszük e tekintetben nagyobb városainkat, tanuljuk el tőlük a mi jó és olcsó. Hány és hány közforgalmu hid köti Pestet és Budával ott a világhírű lánchíd, a régi Margit hid s a

legujabb Ferencz József hid, mennyivel nagyobb ezeken a forgalom, a közlekedés mégis rajtuk gyorsabb.

Megesne bele, ha fővárosunk e nagy forgalmu terén is ugyan azt a rendszert követnék a hidvám beszédese körül, minő van nálunk. Ha a mi csekély forgalmu városunkban oly óriási a panasz, hogy 10—15 percig is kell sokszor szitkozódni, türelmetlenkedni fuvarosainknak a hidvám szedésének lassúsága folytán, akkor Budapesten e rendszer mellett bizonyára 3—4 óráig is kellene egy egy mágnást vivő kocsinak vesztegelnie, míg a hidon által juthatna, avagy legalább is a hidvám szedést kellene törölni, ami pedig absurd dolog volna. Azért mégis gyors a közlekedés a forgalom nincs lépten nyomon akadályozva a közlekedés lassúsága miatt, a hid pénz is rendszeren befoly anélkül, hogy panaszkodnának az emberek.

Pesten és Budán a hidfőnél várja a vámszedő a fuvarosokat, elveszi az urtól vagy kocsisától a köteles vámszeget, ő pedig nyomban átadja a vámczédulát s az hajthat nyugodtan tovább. Mért ne lehetne így nálunk is.

Persze kényelmesebb e funkciót teljesíteni puha karos székben, mint télnék idején a hideg hóban, nyáron a tikkasztó hőségben szakadó esőben kün a szabad ég alatt; persze kényelmesebb így szatmáriasan a vámszedőnek, de annál kényelmetlenebb nem egy emberre, hanem a nagy közönségre. Melyik jogosabb: itéljen az olvasó, itéljen a nagy közönség, ki maga emeli föl ez uton is méltó panaszát.

Mi elvárjuk és bizunk előljáróságunk és városatyáinknak mindenkorai tapintatosságában, hogy a baj elhárítása czéljából legalább a szerdai és országos vásári napokra vonatkozólag a fent érintett üdvös intézkedést nem fogja figyelmén kívül hagyni a nagy közönségre való tekintettel, a közlekedés gyorsasága érdekében.

Igy megóvjuk városunk régi jó hírnevét továbbra is, nem fognak kifakadni többé ellenünk a vidékiek s így lesz összekötő hidunkon a közlekedés perfect: biztos, olcsó, könnyű és gyors nem csak időlegesen, hanem egyszer s mindenkorra még oly nagy forgalmu napokon is.

Egy szatmári lakos P. S.

Hirek.

A bérmlás szentségét Ő méltósága a püspök ur áldozócsütörtökön Lázáriban szolgáltatta ki. A zöld galyakból készített csinos sátor előtt a hívő közönség élén *Kerekes Mihály* plébános fogadta a *főpásztort*, ki azonnal a templomba ment, hol az oltárhoz lépve csendes misét mondott, s utána a kiszolgáltató szentség jelentőségét és a méltó részesülés kellékeit fejtegette a közönség előtt. A bérmlás a plébános gondos előkészítéséről tanuskodó szép rendben folyt le, a bérmlás száma 148. A bérmlás után Ő méltósága előtt a község küldöttsége tisztelgett, melynek élén tek. *Nagy Elek* földbirtokos szép beszédben üdvözölte a főpásztort, ki a nála szokásos atyai leereszkedéssel válaszolt. Az ebédnél számos tószit fűszerezte az együttlétnék különben is kellemes perceit. Feltűnt azonban, hogy a kerületi főszolgabíró nem volt jelen s vármegyénk kath. intelligentiájának sem voltak képviselői holott hazánknak az egyház ügyéért buzgólkodó nagynevű kath. férfai éppen a mai viszonyok között az összetartás szükséges voltát hirdetik s e magasztos eszmének lelkesült zászlótartói. Tudjuk mi azt nagyon jól, hogy Ő méltósága a hivatalos fogadtatásoknak nem barátja, mert a külsőségekre nem sokat ad, de az mindenestre kellemesen érinti, ha a sziv megtalálja hozzá az utat, hogy barátságos körben megnyilatkozzék, a mi a hivatalos színezet keretében meg nem fér, annál sokkal idealisabb és bizonyára gyöngédebb is. Ezt a figyelmet, a tisztelgetnek és ragaszkodásnak eme nyilvánítását egy magyar hazafias főpap a világi kath. intelligencia részéről minden bizonynyal meg is érdemli. A délutáni órákban Ő méltósága sok örömet szerzett úgy a hívek mint a gyermekeknek, midőn velők atyai szeretettel társalgott, a gyermekek közt czukrot, a felnőtt ifjak és leányok közt egyéb ajándéktárgyakat osztott ki. Bizonyára sokáig kedves emlékezetében marad az egyszerű lázári népnek Ő méltóságának leereszkedő nyájassága.

Sárközön a mult vasárnap volt a bérmlás. Ide Ő méltósága *Hámon* József kánonok és *Hámon* Róbert szeretszéki jegyző által kísérve már szombat délután megérkezett hogy a nemes főur, br. *Vécsey* József és a jó-

— Félős ma az asszony jó mámi, nem megy az olyan könnyen.

— No hát majd meg látjuk — pattogott tovább — de bizony annak meg kell ám lenni. Aztán elment.

Es hova? Az öregnek volt egy derék család ismerőse. Az uradalom ispánja. Hosszu évektől fogva jártas volt oda, ő ringatta, ő hordozta a család egyetlen féltett kincsét . . . a most már gyönyörű leánynya fejlődött szép Margitot. Tőlem reggelenként mindig oda ment; leült ott és nagyon szeretett elbeszélgetni.

— De hiszen — mondogatta mindig — nincs a városban oly fiatal ember, mint a prókátor.

— A maga fia, — kötekedik vele a gazdatisztné.

— A hát. Imádkozik a még most is, mint az én szegény kunyhóban egykor. Haza jön kora este, mint mikor tanuló volt. Dolgozik, fárad naphosszat. Van is látszatja, nem szenved szükségét, de él mint egy ur. Csak mégis hiányzik valami házából. Egy hú kis feleség!

Es rámereszté sötét, mély szeméit; arca akaratlanul mosolygott.

— Egy ilyen áldott jó lélek — folytatá

hamis kacsintással — mint az én kedves Margit kisasszonykám.

Margit elpirult ilyenkor.

— Menjen már Maris néni — szólott remegő hangon — hiszen az ügyvéd nem is ismer engem.

— De ismeri — vágott közbe hevesen. Én mondom, hogy ismeri. Majd meglátja, csak bizza Maris néniére.

Másnap reggel, mikor tejemet szokta volt hozni s nálam is leüldögélt — nekem fordult: — Hoztam a prókátor urnak valamit; és mindenes kosárkájából kivett egy gyönyörű rózsacsokrot.

— Ejnye ez már aztán szép.

— Hm — felelé, de még szebb, a ki kötötte

— Ugyan ki lehetett az Maris néni?

— No no, csak várjona prókátor uregy kicsit.

— Küldötte ezt valaki?

— Nem prókátor uram, az öreg Maris néni hozta. A ki kötötte az nem is gondolja, hogy ide került.

— Ki az jó nanó?

— Először én kérdezek valamit.

— No hadd halljam mámi!

— Milyen feleséget óhajtana a prókátor ur?

— Hűségest, dolgost és nem gazdagot.

— No akkor éppen együtt jár az eszünk.

— Csak nem volt tán Maris nanó háztűz-nézni?

— Nem én prókátor ur. Csak tetszik nekem az az uri kisasszony, ki olyan szép, dolgos, születisztelő, jó házi-asszony, mint a milyen a prókátor urnak kellene.

— Nanó, maga töri az eszét valamin?

— Hát hogy ne törném, mikor Maris néni bejáratos a város minden uri házához, — hiszen abból élek, egy kis petrezselyem, egy kis murok csak el kell — aztán Marisnéni üdvösségére mondja, hogy az Ur Isten nem teremtett volna fehércselédet, ki annyira a prókátor urhoz illenek, mint — s itt nagyot nyelt az öreg — mint Dara Margit kisasszony! Érti prókátor ur, ezt Maris néni mondja.

Azzal sarkon fordult s magamra hagyott.

Ezer és ezer gondolat czikkázott agyamban. Emlékemben visszaidéztem a leányka képét, kit néhányszor láttam életemben a társasösszejöveteleknél. Szívemet teljesen rezgésbe hozta az öreg asszony beszéde. Hiszen igaz, itt az idő — gondolám — hogy családot alkossak. — Hiszen küzdelmem után megérde-

tékonyágáról, vallásos buzgalmáról széles e hazában előnyösen ismert bárói család körében töltte el az estét. A bérmlást megelőző szentmise vasárnap reggel 9 órakor vette kezdetét, ezután ő méltósága beszédet intézett a közönséghez, mely nemcsak a templomot töltötte meg, de a mellette levő térséget is egészen ellepte. Buzdította őket vallásosságra, az egyház parancsainak szigorú megtartását kötvén lelkökre. Öröm volt nézni azt a példás rendet, mely a buzgó esperes plébános Pály Ede fardozásának s tapintatos előkészítésének volt szép eredménye. A templom úgy itt, mint Lázárban zöld galyak és virágokkal igen izlésesen, Urnapokon szokásos díszszel volt felékesítve. A szentségben 198-an részesültek. Délben ugyő méltósága mint kísérete és Beszedits Vilmos, a sárközi egyházközség főgondnoka a bárói családhoz voltak ebédre hivatalosak, hol a házigazda a püspök urért emelt poharat, ki viszont a nemes bárót és kedves családját éllette.

Főispán ur kedves nejével együtt f. hó 24-én Károlyba érkezett. Miután főispán ur ez alkalommal huzamosabb időn keresztül fog tartózkodni megyénkben, felhasználja az alkalmat, hogy kedves nejével együtt a vármegyében több látogatást tegyen.

Áthelyezés. Brán Gusztáv fehértemplomi kir. törvényszéki bíró hasonló minőségben saját kérelmére törvényszékünkhöz helyeztetett át.

Esküvő, eljegyzés. Vagner Mihály nyomdatulajdonos tegnap esküdt örök hűséget Gölb Jabab helybeli kereskedő és népbanki igazgató kedves leányának, Juliska kisasszonynak. — Heinrich Viktor építész e hó 21-én esküdt hűséget Bécsben Ábel Emma kiaszszonynak. — Kovács József szatmárhegyi tanító f. hó 21-én tartotta esküvőjét Zeke Jolán kisasszonnyal, Zeke Vincze földbirtokos kedves leányával. — Ifj. Jákó Sándor, helybeli törvényszéki aljegyző eljegyezte Böszörményi Zsigmond nagybirtokos művelt leányát, Anna kisasszonyt.

Darányi miniszter vármegyénkben. Az alispán az Ecsedi-láp lecsapoló társulat által kiépíteni szándékolt szatmár-krassói Szamosbalparti védtöltések és a Homoród-Sóspatak-Balkány-csatorna kiépítésének ügyében határozatát meghozván és azt a földmivelésügyi miniszterhez felterjesztvén, ez alkalmából az

érdekelte közönségnek Dr. Böszörményi Emil, ifj. Böszörményi Sándor, Helmezy József és Papp Lajos birtokosokból álló küldöttsége f. hó 20-án kihallgatáson volt a földmivelésügyi miniszternél, mikor is Darányi miniszter a küldöttségnek oly megnyugtató nyilatkozatot tett, hogy határozata meghozatala előtt személyesen fogja az érdekelte területeket és munkálatokat megtekinteni.

Gyászhir. Gregorovics Erzsébet, néhai Glósz János özvegye e hó 21-én életének 84-ik évében végelgyengülésben meghalt. Az elhunytban Glósz János kir. kath. főgymn. tanár édes anyját gyászolja. A temetésen, mely f. hó 23-án ment végbe, a kir. kath. főgymn. tanárkara testületileg megjelent.

Frank Ferencz a magyar piaristák rendje szombat d. u. meghalt. Temetése hétfőn d. u. ment végbe a piarista házak küldötteinek és nagy közönség jelenlétében. A nkárolyiházból Palczner Ernő mint a rendi kormány tagja, Timár Péter mint a tanári kar képviselője vettek részt a végti ztességnél. A megboldogult 56 éves volt. Tatán született, hol convictust alapított, sokáig tanárkodott Léván, majd asthmája miatt a rend uradalmán alkalmazta. Innen Budapestre tettek, hol házfi, majd Léva halála után 1895—1898 provincialis lett, lekötöző modoru lelkiismeretes ember s jó tanár volt.

Az „Ezres asztal“ ünnepe. Társadalmi életünkben az „Ezres asztal-társaság“ igen szép és nemes mozgalmaknak megindítója és keresztül vivője. Így legközelebbi napokban is megnyerte a fővárosi Pósa-asztaltársaság kiváló tagjait, kiknek szereplése maradó hatást gyakorolt a szatmári, sőt vidéki a közönségre is. Nagybányáról körübünk érkezett f. hó 21-én a nagybányai festőművész-kolónia két jeles tagja: Torma János, az „aradi vértanúk“ képének törekvő festője és Grünwald Béla szintén jeles festő; a fővárosból pedig Pósa Lajos, Rákosi Viktor, Bródi Sándor és Lőrinczy György. Az érkezőket az „Ezres“ 60 tagu bizottsága fogadta; dr. Fecstel János tanár pedig ékes beszéddel üdvözölte. Aztán következett a nagy ismerkedő estély a sörcsarnokban, hol csakhamar megeredtek a dikziók. Persze itt aztán az volt a legény a gáton, a ki legjobban meg tudta nevetetni a publikumot. Mondják is, hogy Sipulusnak (Rákosi Viktor) ez a feladat any-

nyira sikerült, hogy még a legkomolyabb embernek is „nevetés lopódzott az ő arczájára.“ Másnap, áldozócsütörtökön reggel 1/29-kor mintegy 50 tagból álló társaság vitte a vendégeket Erdődre. E kirándulásról vidéki rovatunkban adunk számot.

Pósa és társainak mesemondása d. u. 5 órakor vette kezdetét. A színház egészen megtelt és szokatlan, de rendkívül érdekes képet nyújtott. A páholyokból, a karzatról aranyhaju vagy ében fekete fürtű kedves gyermek arcok tekintettek ki, majd kerekre nyitott szemekkel figyelve a nagy meselők szavaira, majd naivul mosolyogva a trefás részleteken. A szülők a háttérbe vonultak s onnét gyönyörködtek a hatásban, melyet a program egyes pontjai e bajos ártatlanokra gyakoroltak. És hogy figyeltek, hogy örültek, hogy lelkesültek e gyermekek! Nem kellett egy szóval sem figyelmeztetni őket, semmi nyugtalanítást nem éreztek e körülbelül 2 órás előadás alatt, ellenkezőleg észrevettek minden kis humort, részvétet éreztek minden szenvedés iránt és tapsoltak az igazság győzelmein. Először természetesen a mesemondó király Pósa bácsi beszélt. Hangja erőteljes és mégis bizalmat keltő, arczáról csupa jóság és szemeiből szeretet sugárzik. Két mesét mondott, egy szomorut és egy vigat, de mindkettőben ott volt a szívet képző tanulság. Minden szava a gyermekek nyelven volt mondva és minden alakja abba a titokzatos világba egészen bele illett, melyet a gyermeki képzelem teremt. Utána Sipulus, (Rákosi Viktor) mesélt igen érdekesen a Balaton királyáról majd az egyszeri favágó nagy szerencséséről. Bródi Sándor az engedetlen két elefant-bocs szomorú sorsával indította meg a gyermeki szíveket, végre Lőrinczy a három mesemondóról szólott a fogékony hallgatóságának biztatva őket, hogy ha nekik is oly tiszta, arany szívük lesz, őket is megáldja az Isten. A kedves délután búvóssága sokáig ott fog zsongani a gyermeki lelkekben s kitörölhetetlen marad annak emléke.

Az irgalmas nénék anyakolostorában levő összes nőképző intézetek kebelében létesített „Mária önképzőkör“ május 30-ik napján d. e. 10^{1/2} órakor Leó-ünnepélyt tart, melyre a művelt közönséget ez uton is tisztelettel meghívja az intézet igazgatósága.

A „Finom asztal.“ A jól sikerült erdői kirándulás után következett a finom asztal. Ritkán látható olyan tekintélyes közönség a Sör-csarnok kerti helyiségében, mint ez este. Minden legkisebb hely el volt foglalva és így természetes ez a bucsuestély is méltó befejezése lett az Ezres ünnepségeinek, A vidámság és

melném a békés, boldog családi életet. De anyyira féltém a lépéstől. Előttem vannak a példák. A boldogtalan férjek egész sora, kik elégedetlenül, elkeseredve küzdenek, kik nem bírnak fentartani családjukat, mert a nők nem a tűzhelyen keresik hivatásukat, hanem ábrándos lélekkel a világ zajában szerepelnek! Istenem, egy ily nő tönkretenné egész életemet! Másrésztől megragadta figyelmemet az öreg beszéde. Igaz, hogy senki e világon nem ismeri úgy lényemet, természetemet, mint ez öreg nő. Ott növekedtem, mondhatnám ölemben, most is lesi, figyel minden gondolatomat. . . Ugy ismerheti Margitot is. Ez az egyszerű öreg asszony természetesen fürkésző észszel van megáldva, hamar kiismeri a jót, hamar meglátja a foltot. Ismernie kell azt a leányt is, s midőn e gondolatot szövém, felugrottam pamiagomról, lázas ingerültséggel sétáltam szobámban le és fel. Nem adom fel a várat oly könnyen — szoltam későbbben önmagamban. Várok, lassan, mit tesz az öreg nanó?

Kora reggel ismét elhozta tejemet. Nem szoltam egy szót sem. Pedig úgy látszott, várja szavam. Végre ő törte meg a csendet.

— Hát a prókátor urnak máma kiteszem az ünneplőjét.

— Miért Maris néni? És ekkor az öreg csipőjére teszi kezét, nekem fordul és imígyen beszél:

— Már prókátor uram, az öreg Maris néninek csak tegye meg azt az egyet, hogy nézze meg azt a házat, mely előtt azok a szép rózsák virulnak.

Kitette ünneplőmet és elment. . . Képzhetni tusakodásomat. Egyik pillanatban teljesen lemondtam arról, hogy Maris néninek engedelmeskedjem. A másikban huzott kifelé szobámból egy érzés, egy sejtélem. . . egy őrangyal, talán édes anyám szelleme volt az. És én kimentem az utcára. Hogy-hogy nem, de ott találtam magam a Margiték udvarán, a rózsakerdők között, ott a kis lányka előtt. . . hallgattam kedves beszédét, bámultam szerénységét. Mit mondjak többet? Éreztem, hogy én fogva vagyok.

Mi történt aztán? Ezt könnyű már elmondani. Margit feleségem lett — s a lakadalmom, ha boldogok voltunk mi, az volt Maris néni is. Arca mintegy megifjudott, alakja kiegyenesedett, ajka még beszédesebb lett. Ugy járt a vendégek között, mintegy királyné, mint aki tudja, hogy ez ünnepnek, ez örömmek kulcsa az ő kezében volt.

És mi élünk boldogan. . . Isten és emberek előtt megvallom, hogy Maris néninek igazsága volt. A Teremtő Ur Isten nem teremthetett volna számomra jobb, hűségesebb nőt, mint az én feleségem.

Maris néni még most sem volt rávehető, hogy megváljak kis kunyhójától. Pedig a mint a fák levelei jobban és jobban sárgultak, ő is betegesebb lett. Az aggság leverte lábáról, és csendesen altatgatta, mint dajka szokta a bölcsőben szendergő gyermeket. Feleségem beteg ágyánál volt éjjel-nappal; mikor időm volt, én is siettem a kis házikóba. Egy este nagyon nyugodt volt a beteg.

— Prókátor ur, — suttagá csendesen — itt ez a csomag, majd ha meghalok temettesen el becsületesen, de egyszerűen. Fakoporsóba tegyenek, az öreg harang szóljon temetésemkor. A többiért pedig mondasson lelkem nyugalmáért szent misét. Legyenek boldogok — e szónál felemelé kiaszott kezeit, mi pedig letérdeltünk, hogy áldjon meg.

Az öreg megáldott.

Aztán kis idő múlva utolsót lobbant életének már úgy is gyenge mécsese!

A kis csomagot felbontottuk s ott találtuk azokat a tallérokat özszerakva, miket nagy nehezen kezébe lehetett juttatni. *Spectator.*

jókedv persze nem hiányzott valamint a sziporkázó tosztok özöne is megindult folytonos derűtséget keltve mindenütt. A vendégek igen kellemes benyomással vettek búcsút városunktól.

Évzáró vizsgálatok. A szatmári óvónőképző — intézetben A) osztályvizsgálatok: Május 24-én az I. és II. osztályban az énekből, hegedűből és tornászattól. Május 27-én a II. osztályban minden tantárgyból. Junius 11-én az I. osztályban a hittanból, módszertanból és magyar nyelvből. Junius 17-én az I. osztályban a földrajzból, történelemből és alkotmánytanból. Junius 22-én az I. osztályban a természettudományokból. Junius 26. 27. és 28. napjain a kézimunkák és rajzlatok kiállítása. B) képesítő vizsgálatok: junius 15-én a képesítő vizsgálat írásbeli része. Junius 20. és 21. napjain a képesítő vizsgálat szóbeli része. Junius 29-én az iskolai év ünnepeles befejezése.

Reményi Ede és Pyrker érsek. A napokban elhunyt nagy művésznök fényes pályáját legnagyobb részben a híres egri érseknek, Pyrkernek köszönhetjük. A 10—12 éves Reményi ugyanis az egri székesegyház karnagyához járt hegedű oktatásra. A karnagy egy alkalommal elragadtatással dicsérte Pyrker érsek előtt a kis fiú tehetségeit. Pyrker érsek felfogott a kis zsidó fiún. Elküldötte Bécsbe, majd Párisba kiképzés végett. És lett belőle Reményi Ede. A művész, mikor Magyarországon volt, mindig megfordult Egerben is, így legutóbb is Szvorényi József főgymn. igazgató vendége volt.

A hegyi vasut engedélyezési ügyét a kereskedelemügyi miniszter már le is küldte a következő észrevételekkel, 1. a m. kir. államvasutak igazgatóságának azon kérelmét, hogy a gőzfűrésztelénél a pályaszinben való keresztezés ne engedélyeztessék, elutasította, 2. miután a keskeny vágányú vasut kezelése az államvasutak kezelésébe be nem illeszthető, engedélyezése a n. károly somkúti vasut igazgatóságával folytatott tárgyalást 3. a 70.000 forint államsegély fejében 70 ezer forint névértékű részvény lesz az állam tulajdonába átadandó, 4. az elsőbbségi részvények kibocsátási árfolyamát 78%-ban állapította meg. 5. Engedményesek azon kérelmét, hogy a szatmári gőzfűrésztelénél állomás költségeit a m. kir. államvasutak viseljék, teljesíthetőnek nem találta, a sinek és kapcsoló szerelvények a diósgyőri állami gyárnál 10 évi hitellel való bevásárlása és törlesztése iránt a pénzügyi miniszterhez fordult, kinek elhatározásáról a várost annak idején tudósítani fogja, miután pedig ez a gyár keskeny vágányú lokomotivok gyártásával nem foglalkozik, az ez irányban előterjesztett kérelem tárgytalan. Fölhívja ezek alapján a miniszter a várost és Neuschloss Emilt, mint engedményes társakat, hogy ha ezen feltételek alatt a vasut kiépítését kötelezik, a kötelező iratot és a 40.000 frt, biztosíték letételét igazoló nyugtát 45 nap alatt a további intézkedések megtehetése céljából mutassák be, mert ellenkező esetben az összes kedvezményeket vissza fogja vonni. — A vasut kezelése különben úgy van tervezve ma már, hogy a szintén nagy remények előtt álló s rövid időn engedélyezés alá kerülő bikszádi vasúttal kötéssék össze a hegyi vasut s a két vasútnak egy kezelője lenne.

A tornaversenyt rendező bizottság a következő hirdetést bocsátotta közre: Május 28-án a bejelentett 15 intézet tanulóinak érkezése. Este 8 órakor ismerkedés a Koronában. Május 29-én 1/2 órakor az ifjuság díszmenetben való vonulása az Istvántérről a katonai gyakorlótérre. A verseny pontban 1/4 órakor kezdődik. Este 8-kor diszeloadás a színházban, utána társas vacsora a Koronában. Tribünjegyek Löwy,

Toldy és Páskuj urak kereskedésében még válthatók; A verseny napján a versenyterén, még pedig tribünjegyek a tribün háta mellett, állóhelyek a bal, ülőhelyek a jobb oldali pénztárnál. — A rendőrség a kocsi közlekedést a verseny napján d. u. 1—1/2 és esti 7—8-ig az Istvántéren, Kazinczy, Széchenyi, és Kossuth Lajos utcán be fogja szüntetni. A bizottság azon kérelemmel fordul a n. é. közönséghez, hogy házait az Attila, Rákóczy, Kazinczy, Széchenyi és Kossuth Lajos utcákon és a Deák s István téren 27. napjának delutánjától kezdve lobogozza fel.

Az Irsik-féle árva- s lelencház Sz. József-kápolnájában a feledhetlen nagylelkű alapító lelki nyugalmáért az idén is halála évforduló napján, máj. 20-án gyászmise volt, melyen az általa alapított mindkét intézet növendékei, a nagykarolyi rokonság, s a helybeliek közül is igen sokan jelentek meg, buzgón kérvén mindnyájan az irgalmas Istent, hogy a boldogult jótékony főpap áldott lelkének adjon örök nyugalmat és boldogságot.

A hegyi kapitány felhívta az érdekeltség elnökét, hogy a nyaktörő hegyi utak kijavítása céljából 30 napon belül gyűlést hívjon össze, ott a szükséges intézkedéseket tegyék meg és azonnal hajtsák végre, mert ellenesetben a hatóság volna kénytelen beavatkozni. Régen kellett volna ez az erélyes fellépés, mert igazán azokon a járhatlan utakon életveszélyben forog az ember.

Elmarad a vasárnapi tézene. Miért? Nem tudjuk! Igaz, hogy helyébe két napot is kaptunk: a szombatot és keddet a sétaterén, de ezzel sohasem fogják pótolni a vasárnapi tézenét. De nemcsak ennyi a baj. Ezen intézkedéssel a polgárság, és a nép körében nem csak elkeseredést okoztak, de oly hihetetlennek látszó, de valóban meglevő feltételekre is okot szolgáltatottak, melyekre városunkban szükség éppen nincs. Mikor ugyanis arról volt szó: vajjon meghozzuk-e a katona zenéért az áldozatot vagy nem, akkor a polgárságot és egyáltalán a népet azzal biztatgatták, hogy ne rettenjünk vissza az áldozattól, mert annak a munkában elfáradt népnek bizony üdülésére fog szolgálni, ha pihenő napján a zene harmoniájának szépsége fogja érinteni lelkét, mikor még Zabari bátyánk is, a ki legjobban ellenezte — mint mondják a költséges katonai zenét — szívesen fogja a katona bandát hallgatni. És ime most mi történik? *Eppen ezen a napon* mikor a népnek, polgárságnak *ideje* volna a katona banda, élvezésére, *nem lesz módjában*, azt hallgatni, mert a banda mondottuk már *szombaton* és *kedden* delután játszik ezentúl. No, világért sem akarjuk feltételezni, hogy valakinek legkisebb szándéka az volt volna ez intézkedéssel, a minő okokat fülünk hallatára városzerte beszélnek, hogy t. i. szombaton delután izraelita polgártársaink mulattatására játszanak, de annyit konstatálunk, hogy *e napon* és talán a *keddi* napon sem *mehet el a polgárság, a nép* a tézene hallgatására, mert minnaideje van, mert drága a kenyér, kétszer annyit kell dolgozni mint máskor, hogy megélhessenek. És így városunkban tényleg csakis izraelita polgártársainknak jutna a szerencse, hogy ingyen zenét hallgassanak, a nagyobb rész, az iparosok, földművesek pedig, bár az ő adójuk sem valami megvetendő, ettől szépségesen elesetek. Mi meg vagyunk győződve, hogy ez intézkedésben semmi legparányibb célzatosság nincs, de hogy nagy felháborodást keltett, hogy a véletlen körülmények bizony sajnos félreértésekre és magyarázatokra adtak és még ma is adnak alkalmat, arról meggyőződünk. Itt nincs más mód, mint azon-

nal reparálni a dolgot és ezzel a közvéleményt megnyugtatni.

A kerületi tornaverseny szállásoló bizottsága a versenyre jelentkezett tanintézeteket következőleg szállásolja el: A kir. kath. főgymnáziumban lesznek elhelyezve: a kassai premontrei főgymnázium; a kassai állami főreáliskola; a nagybányai állami, a rozsnói róm. kath. a rózsasági róm. kath. a sátoralja-ujhelyi róm. kath. és az ungvári kir. kath. főgymnáziumok. 2. Az ev. ref. főgymnáziumban lesznek elhelyezve az iglói ág. ev., a késmárki ág. ev., a máramaros-szigeti ev. ref. a rimaszombati egye-sült prot. főgymnáziumok, a körmöcbányai áll. főreáliskola és a máramaros-szigeti állami tanítóképző intézet. 3. A róm. kath. elemi flúiskolában lesz elhelyezve: a munkácsi állami főgymnázium. Az elszállásolás úgy van tervezve, hogy a tanulókkal együtt minden szobában egy-egy tornatanár vagy kísérő tanár fog lakni. A többi tanárok magán házaikban lesznek elhelyezve.

Meghívó. A szatmárnémeti iparos énekesegyesület saját szükségletei fedezésére 1898. évi május 30-án, pünkösd másodnapján, a Lövelde helyiségeiben dalestélylyel egybekötött jótékony-célú zártkörű táncmulatságot rendez. A táncmulatság kezdete 8 órakor, a műsor leéneklése pedig az éjféli előtti táncszünetek alatt történik. Belépti díj személyenként 60 kr.

A szatmárhegy bírójá. A hegybírói állás, mint tudjuk június hó végén pályázat útján lesz betöltve. Mindenesetre körültekintő gondnal kell majd kiválasztani azt az egyént, ki a hegybírói fontos teendőknél nem csak *névleg*, de *tényleg* is megfelelhessen. A hegy jövője immár pirkadni kezd, városunk nagy érdekei kívánják, hogy a szépen megindult fejlődést a hegybíró egyénisége, szorgalma és *különösen árva való rátermettsége* is előmozdítsa. A bírói állásra különben több nevet hoztak forgalomba. Mi tartózkodunk e nevek említésétől is, nehogy részrehajlásról vádoljunk.

A kerületi tornaverseny sorrendjei: 1. Felvonulás és oszlopba állás. 2. Ének: Hymnus. 3. Az összes résztvevő intézetek tanulóinak szabadgyakorlata. 4. Katonai rendgyakorlatok. 5. Szabadon választott szabadgyakorlatok kézi szerekkel. 6. Versenyek: futás, távol-ugrás kötélmászás, függeszkedés, rudugrás, magasugrás, sulydobás. 7. Mintacsapatok szertornázása. 8. Torna játékok. 9. Oszlopokba felállás. 10. Ének: szózat. 11. Elvonulás.

A katolikus család. Havi közlöny a nazarethi szent család tiszteletének erjesztésére, a katolikus hitélet emelésére most jelent meg II. évfolyamának 5-ik füzeté gazdag s változatos tartalommal két képpel. Érdekes és valóban kedves kis lap. Katolikus családoknak nem ajánlhatjuk eléggé. Ezrével kellene a nép között terjeszteni, hogy megóvjuk a csabitók és izgatóktól. Előfizetési ára 1 frt, mi Bakony-Köppányba posta: Csóth Lővárdy Alajos szerkesztőhöz küldendő.

Az új kutak vizét (Drágffy és Nyil utcán) a fővárosi m. k. chemiai intézet megvizsgálta és azokat a használatra alkalmasnak találta. *Hát* a népkerti kut meddig fogja még kristály vizét gyűjtögetni, hogy aztán a nagy közönség szomját enyhíthesse?

Rendőri hírek. Till György, ki már hat hónapig volt az ügyészség kosztján, most ismét galambokat lopott. Rajta vesztett, elfogták. — *Czigány karavánt* tartóztatniak le a napokban. Szekereiken lopott árukat (párnát, pokróczokat, paplant) találtak. — *A rendőrség* rég várj akcióra készül azon síhederek ellen, kik az épületek, különösen az új épületek vakolataiban állandó kedvteléssel boszantó károkat okoznak a háztulajdonosoknak. Csak egy ketőt sikerüljön az ilyen lelketlen síhederek között csipni és érezhetőleg megfenyíteni, mindjárt megcsendesedik ez az általánossá vált rut szokás.

Juniusi munkálatok a szőlőben. Junius hó elején történik a szőlő virágzása, mely alatt nyugalomra s esőtilen csendes, meleg időjárásra van szüksége, azért ezen idő alatt a szőlőben semmiféle munkát ne végezzünk. Elvirítás után az első kötözés után megnőtt hajtásokat újból megkötjük. A felesleges hajtásokat, melyek terméketlenek, ha még gyengék, tőlük kitörjük, ha pedig már fásabbak 1—2 szemre visszavágyjuk, hogy a tőke ereje felesleges hajtások képzésére ne tékozzalassék. Ugyanezen célból

a termő hajtásokat is, a felső fűrt felett 3—4 levéllel, megcsonkazzuk; a mutatkozó hónalj-hajtásokat pedig 1—2 levélre visszavágjuk. A május hóban végzett zöldajtást és zöldbujtás készítését e hóban is folytassuk. A peronospora ellen e hónapban a szőlőt másodszer is permetezzük meg, most azonban már 2 százalékos bordói keveréket használjunk.

Vidék.

Nagy-Károly, május 23.

Az *ecsediláp lecsapoló-társaság* zajos közgyűlést tartott, melyen a költségelőirányzatot jóváhagyják, Pintér Géza helyett Wolfmayer Istvánt nevezték ki ellenőrnek s ártérnyilvántartót választottak. Utóbbi czimnél Tisza István dr. és Urai Imre között oly heves összeszólalkozás történt, hogy párbaji emlegettek, de az kiegyenlített nyert. Azután újból megválasztották elnöknek Károlyi Tibor grófot és a 10 tagú választmányt.

A *Kölcsey-kör* szakosztályai megalakítottak a színügyi s játékbizottságot, kirándulásokat szervező és műkedvelői előadásokat (I) rendező bizottságot.

Az *önképző kör záró ünnepét* a rendfőnöknek, Frank Ferencnek közbejött halála miatt jun. 5-re vasárnap d. u. 4 órára halasztották. A program pontjaiból kiemeljük Szép Ilonka melodramáját, Mayerber Hugonották operájából való részlet, alla stella confidente című hegedű quintett darabokat.

Pincze betörő. Figura Pál ácslegény igen szerette a bort, de nem fért hozzá. Egyet gondolt tehát s úgy estefelé a fülemilék bájos csattogása mellett feltört egy préházbeli pinczét a n.-károlyi szőlők között. Ott azután ugy leszopta magát, hogy másnap tökrészenen találta a hordók mellett. Jelenleg a tömlőcz hűs árnyában elmélkedik a bor hatalmáról meg, elvesztett becsületéről.

Erdőd. A Pósa Lajos hírneves költőnkrol nevezett budapesti asztaltársaság tagjai közül Pósa Lajos, Rákossy Viktor, Bródi Sándor, Nagy Vincze, továbbá Thorma János és Grünwald Béla festőművészek, mintegy 40 tagból álló szatmári társasággal május 19-én kirándultak az erdői váromokhoz. A romoknál a társaságot Kovács Leo nyugalmazott honvéd ezredes, Rébay Dezső uradalmi intőző és Majláth Ferenc uradalmi ispán kalauzolták, s megtekintették a gróf Károlyi István által restaurált várortnyot, a várkápolna romjait, hol Petőfi Sándor Szendrey Juliával megesküdt, továbbá a tó partján felállított Petőfi emléktáblát, a mely azon a helyen van felállítva, hol Petőfi egyik legszebb költeményét az „Álldogálok a tó partján” címűt írta. A társaság óhajára Pósa Lajos meleg, szívekig ható szavakkal éltette Petőfi szellemét, mire a társaság eldalolta az említett dalt s Petőfinek „Befordultam a konyhára” című dalát és a Hymnus éneklése közben tért vissza a várkertbe, hol Rébay Dezső uradalmi intőző szivességéből az erre a czélra felállított sátorban gazdagon terített asztal várta a társaságot. Az uradalom tisztikara, a házi gazdát képviselő Rébay Dezső uradalmi intőzővel élén, valamint az uradalmi tiszték nejei és női családtagjai lekötelező szivességgel és vendégszeretettel látták el a 60 főnyi társaságot. Az első pohár köszöntőt Majláth Ferenc mondotta gróf Károlyi Lajos házigazdára és a vendégekre. Dr. Fecsel János Petőfi szellemét és az azt megértő házi gazdát, gróf Károlyi Lajost éltette. Pósa a hölgyekért, dr. Kelemen Samu Rákossy Viktorért, Rákossy Viktor dr. Kelemenért, dr. Ratkovszky Pál Pósaért, dr. Fejes István Majláth Ferencért, dr. Ratkovszky a vendégekért, Uray Géza Thorma Jánosért, dr. Ratkovszky a vendégeket kiszolgáló hölgyekért, Hancz Jenő Ratkovszkyért, Ratkovszky az uradalmi tisztikarért, s Nagy Sándor Rébay Dezsőért üritettek poharat. A társaság fél négy órakor kezdett oszlani, miután Pósa Szatmáron 5 órakor a színházban a gyermekeknek készült mesélni. — A kirándulásban részt vettek egy kellemesen töltött nap emléket vitték magukkal. — A társalgás közben Majláth Ferenc egy érdekes emléket elevenített fel megemlékezve arról az időről, midőn Válik Károly uradalmi jószágigazgató 1868. év nov. havában a várat vandál módon leromboltatta, s ez alkalommal azon munkás, ki a rombolás munkájában az első csapást mérte a várra, a rombolás közben a várfalról leesett és szőnyet halt.

Haszonbérleti hirdetmény.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében bekebelezett **Tisza-Püspöki község határában a szatmári káptalan** birtokából a jelenleg **Glück Salamon** és neje által haszonbérlet, mintegy 1330 holdnyi (1200 ölével holdját számítva) részlet **1899 évi október első napjától** 12 évi, esetleg 15 évi időtartamra haszonbérbe kiadatik.

Bérleti szándékozók felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat 10% bánatpénzzel ellátva, és a szatmári káptalannak czimezve benyujtsák. Az ajánlattevő ajánlatában kijelenteni tartozik, hogy a kötendő szerződés tervezetét és a többi feltételeket megtekintette s azokat elfogadja.

A kötendő szerződés tervezete és egyéb bérleti feltételek Szatmártt alulírottánál, és Tisza-Püspökiben a gazdasági felügyelőnél megtekinthetők. Szatmártt, 1898. május hó.

Szabó Norbert,

dékán-kanonok.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, **Józsika-utca 3-ik szám alatt** az irgalmas kórház szomszédságában, a kor igényeinek megfelelő fővárosias

MOSÓ-INTÉZETET

nyitottam. — Tisztítok mindennemű fehérneműeket, u. m. ingeket, gallérokat, manchettkat, csipkefüggönyöket, pikémellőnyeket és egyszóval mindennemű mosható ruhaneműeket jutányos ár mellett.

Megjegyzem, hogy üzletomban a ruhaneműekre legnagyobb gond fordítatik; a közönség ugyanis úgy van meggyőződve, hogy mosó-intézetekben a mosott tárgyak megrongálódnak a helytelen kezelés következtében; nálam azonban minden egyes ruhadarab kézzel mosatik s annak megkimélésére ép oly gond fordítatik, mint a házi mosásnál, s hogy erről bárki meggyőződjék, bármikor szívesen látom intézetem, s annak berendezése megtekintésére a t. érdeklődőket. — A n. é. közönség kényelmére, kívánság szerint a ruhaneműért elküldök és azt hazaszállítom. — Szives támogatást kérve, maradtam

Szatmártt, 1898. május hó

kész szolgálattal

Pankler Nándor.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Az **ADRIANCE, PLATT** és Co.

new-yorki gyár világhírű

„**ADRIANCE**”

kéveköttő-, marokrakó arató- és fűkaszálo-gépeinek

magyarországi kizárólagos képviselője.

A **V. VERMOREL**-féle

villefrancoei gyár világhírű

„**ECLAIR**”

peronospora-feos-

kendőinek

Minden a mezőgazdaság keretébe tartozó szükségletek, mint:

vetőmagvak, műtrágyák, anyagok, szerszámok, gépek stb.

legjutányosabb beszerzési forrása.

33667

A szövetséget alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „ÜZLETI ÉRTESÍTŐ”-jét bárkinek ingyen és bérmentre megküldi.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1898. évi május 1-től.

Budapest-M.-Sziget:

Budapest	915	215	705		
Debreczen	356	655	300	522	820
N.-Károly	611	816	514	830	1125
Szatmár érk.	708	858	611	950	1246
" ind.	718	859	623	1149	tovább nem megy
M.-Sziget érk.	1050	1125	950	650	

M.-Sziget-Budapest.

M.-Sziget ind.	350	450	600	1030	--
Szatmár érk.	657	658	910	242	--
" ind.	709	659	918	247	400
Nagy-Károly érk.	807	739	1014	357	518
Debreczen	1012	854	1216	645	753
Budapest	545	150	810	csak P. Ladányig	csak K. Debreczenig

Szatmár-Nagybánya és viszont.

Szatmár ind.	702	730
Nagy-Bánya érk.	1022	1041
Nagy-Bánya ind.	550	325
Szatmár érk.	900	638

A vastag betűvel jelzett idők a gyorsvonatok közlekedési idejét, az aláhuzott idők az éjjeli időt jelzik.

Kész ablakok minden nagyságban. — Csillár petroleum literje 20 krajczár.

Elvállalok képkeretezéseket a legfinomabb kivitelben, ablak javításokat háznál is végeztetek.

GYÖRY KAROLY ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE SZATMÁR, DEÁKTÉR.

Ajánlom dusan felszerelt üveg- és porcellán kereskedésemet, mint legelőször bevásárlási forrást.

Építkezők figyelmébe.

Belga (solin) vörös jegyű cseh, kék jegyű magyar, mintázott és homályos táblákra ez időnyire igen olcsó árakat szabtam, ez üzletre nagy súlyt fektetek. Kérem saját érdekében is költségvetésemet bekérni, a munka szolid kiviteléért jóállást vállalom.

Gazdasszonyok figyelmébe

Brünni vaslemez főző-edények, serpenyők, veidnigok, szabadalmazott kávéfőzők, pecsenyesütők, evőeszközök, hűtővelők, főző- és konyhakanalak, pörköltök, dobozok, reszelők, darálók, sütő formák és még sok használati cikkek nagy választékban.

Házassulók figyelmébe.

Menyasszonyi kelengyék, étkező, kávé, teás, fekete kávé készletek legfinomabb carlsbadi porcellán, ugyszintén angol (fajans) és magyar majolika több mint 100 minta van állandóan raktáron. Ivó készletek, francia (bakarát) cseh beégetett és magyar mintázott, bámulatos olcsó árban.

Vendéglősök figyelmébe.

Törvényesen hitelesített üvegek és porak a legújabb mintákban, sörös pohár 0.5, 0.3, 1/4 l. Berndorf Alpacca és ezin aczél evőeszközök, Kávé-szállók, fehér és mintázott kávéházi edények, porcelán oválok és vizes palaczkok kedvezményes árban.

Ditmar R. szalon, ebédlő- hálószoba-lámpák, álló és asztali lámpák, kerti lámpák.

Kész ablakok minden nagyságban. — Csillár petroleum literje 20 krajczár.

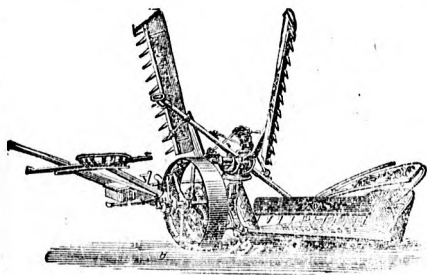
FEHÉR MIKLÓS

gépgyára

BUDAPEST,

IX. Üllői-ut 23. szám.

Ajánlja a m. k. államvasutak gépgyárában készült gőzesítő garnitúrákat, „Compound” locomóbilokat stb. raktáron tart mindennemű gazdasági gépet, földművelési eszközt.

jól kijavított

locomóbilokat és eséplőgépeket különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyét gépek javítására és malomszerelvények gyártására.

Csereüzletek locomobil és eséplőgépekre kötetnek.

Massey-Harris elsőrangú

aratógép gyárának

képviselése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntette:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Boulogne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1898-ik tavaszi és nyári idényre:

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli havelokokat, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapucni-mok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból, tartós és diszes kivitelben. Szövetek méterszámra is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállítanak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók
gyára.

Oberbauer Alajos
utóda,

József főherceg cs. és kir. fensége
és Klotild főhercegné asszony ó cs.
és kir. fensége udvari szállítója.

Gyár és raktár:

BUDAPEST,

Váci-utca 14. szám.

Alapított 1863-ban.

Ötször kitüntetve.

Ajánlja:

miseruha és egyházi szerelvények-
ből dusan felszerelt nagy raktárát,
mely bővelkedik góth-, román és renaiss-
sance-stylü ruhákban, valamint ponti-
fikáló szerekben,

Egyházi és egyleti zászlókban,
ércz- és faárúkban stb

Árjegyzékek és költségtervezetek díj- és
bérmentesen küldetnek.

Oltáregyleti szállító

Saját készítményü fehérnemüim

A tavaszi idény alkalmából

van szerencsém Szatmár város és vidéke n. é. közönségé-
nek szives tudomására adni, hogy mint eddig, úgy most is

HAZAI IPARCSARNOKOMBAN

a legnagyobb választékban érkeztek idényezikkek, u. m.

a legújabb divatu

NŐIRUHA SZÖVETEK

hozzá megfelelő diszitések; továbbá a magyar ipar legújabb remek

NAPERNYŐI,

valamint valódi hazai készítményü tiszta gyapjuból készült

férfi ruhakelmék, posztók,

ugy öltönyökre, mint tavaszi felöltőkre és köpenyekre; férfi ingek-
kalapok, nyakkendők dus választékban. Gyári raktári: valódi sze-
pességi lenvásznak, damaszt asztalneműek, Kávés terítékek, ág-
nyeműek, siffonok, törölk. törölközők stb., saját készítményü
fehérnemüimből a legszöbb

menyasszonyi kelengyék,

a legrövidebb idő alatt a legszolidabb kivitelben, mindig a legjutányosabb
határozott árakban számíttatnak, melyekkel a versenyt bármely fővárosi
czégekkel szemben mindenkor kiállani képes vagyok; ezeken kívül a

legnagyobb szőnyeg raktár,

függönyök, ággyterítők, asztalterítők és sok más czikkek dus
választékban vannak.

A n. é. közönség szives pártolását kérve vagyok kész szolgálattal:

Páskuj Imre.

Vidékre mintákat és árjegyzéket szivesen küldök.

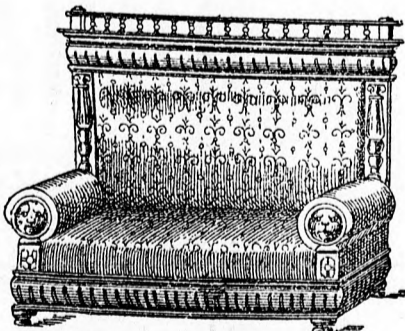
Az ezredéves országos kiállításon

Millenniumi éremmel kitüntetve.

Alapított 1875.

Legelső és legdusabban berendezett uj

BUTOR

ÁRUHÁZ

több mint 200 szobaberendezés készletben

SCHWARZ VILMOS
DEBRECZEN.

Fiókküzet: SZATMÁR Deák-tér.
Papolezy-palota

Saját gyártmány! Kitünő munka! Jótállás mellett!

Ujjonnan felépült dus raktáramban és gyáramban több mint 200 szobaber-
endezés készletben van és mindennemü butorok a leggyorszerübbtől a legfinomabb
kivitelig jutányos ár mellett kaphatók.

Kívánatra minták, rajzok és költségvetéssel díjmentesen szolgálók.
Gyors és pontos kiszolgálás biztosítatik.

Alapított 1875.

Több éremmel kitüntetve.

Több éremmel kitüntetve.

ORGONA-ÉPÍTÉSI
MŰINTÉZET

Rieger testvérek

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.
Szil.) cs. és kir. udvari orgona-gyára-
nak fiókja. Legolesőbb árakon kiváló
orgonákat szállítanak.

A czég 23 évi fennállása óta

540 uj orgonát

épitett, melyek közül 186 esik Ma-
gyarországra, a többit Norvégiába,
Németországba, Romániába, Orosz,
Olasz és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek

ingyen és bérmentve.